

7. Smrt gospoda Joséja

Ustanovitelj Opus Dei — življenjepis sv. Jožefmarija Escrivája.

31. Okt. 2017

↗ Nazaj na kazalo

Dne 27. novembra 1924 je Jožefmarija od svoje matere prejel telegram, ki je zahteval njegovo navzočnost v Logroñu, njegov oče je namreč hudo zbolel. Odpotoval je s popoldanskim vlakom. Na logronjski postaji ga je čakal Manuel Cenicerós,

rejenec gospoda Garringose, ki je bil zaposlen v »Velemestu London«.

Manuel je tudi poslal telegram po naročilu gospe Dolores;^[1] po tonu telegrama in po nujnosti sporočila, ki mu ga je posredoval predstojnik semenišča, msgr. Miguel de los Santos Díaz Gómara, pa je Jožefmarija vedel za smrt svojega očeta, še preden je odšel iz Zaragoze. Ko je stopil v hišo, je zagledal truplo, ki sta ga mati in sestra že vdano zavili v mrtvaški prt. Počival je v sobi na tleh, na granatno rdeči odeji. Sinu so se od žalosti ulile solze; molil pa je s trdno krščansko vedrostjo.

Povedali so mu, kako se je zgodilo. Zgodaj zjutraj, po zajtrku, se je gospod José igral z malim Guitínom. Za hip je pokleknil pred kipom Marije čudodelne svetinje, do katere je gojil globoko pobožnost in ki jo je mežnarica prinesla k Escrivájevim domov, ko so bili na vrsti. Poslovil se je in se namenil proti trgovini, a še

preden je prišel do vrat, ga je obšla slabost. Zavpil je, se oprl ob podboj vrat in se zgrudil na tla. Ob hrupu zaradi padca sta prišli Carmen in gospa Dolores. Položili sta ga v posteljo in zavedajoč se resnosti njegovega položaja brž poklicali zdravnika in župnika. Zdravnik ni mogel storiti ničesar. Dve uri zatem je po prejemu poslednjih zakramentov umrl, ne da bi se mu vrnila zavest.^[2]

Tistega jutra je »Velemesto London« odprlo svoja vrata ob devetih. Uslužbenci so bili presenečeni, da gospod José še ni prišel. Zamujanje je bilo nekaj neobičajnega pri človeku, za katerega je bila značilna matematična točnost. Vodja je po navdihu srca poslal Manuela k Escrivájevim, na Ulico Sagasta, da bi ugotovil, ali se ni kaj pripetilo. Kmalu zatem je gospod José umrl.^[3]

S srcem, ki se mu je trgalo od bolečine, je Jožefmarija tolažil svoje domače. Malemu Santiagu, ki se je bližal šestemu letu starosti, so se globoko vtisnile bratove besede, ko je pred truplom obljubil, da bo zanj prevzel vlogo očeta. («Vpričo matere, sestre in mene» – to so besede, ki se jih spominja – »je dejal, da nas ne bo nikdar zapustil in bo za nas skrbel.«)

[4]

Nemudoma se je lotil priprav na pogreb in žalno slovesnost: krsta, pogrebna svečanost, pokop in drugi pogrebni stroški. Toda družina ni imela na voljo dovolj prihrankov. V tako grenkem trenutku se je moral Jožefmarija obrniti na g. Daniela Alfara, vojaškega kaplana in družinskega prijatelja. Za njegovo usmiljeno posojilo mu je bil večno hvaležen. Denar mu je kmalu povrnil, nikdar pa ni prenehal iz hvaležnosti zanj moliti pri mašah, ki jih je daroval; nekaj let ga je

priporočal ob spominu živih, kasneje pa v trenutku molitve za pokojne.^[5]

Ob truplu so bedeli vso noč. Tam so bili prijatelji iz Logroña in znanci gospoda Joséja. Sorodnikov ni bilo.

Naslednji dan je bil pogreb. Preden so zaprli krsto, je Jožefmarija vzel razpelo, ki ga je imel pokojni v rokah: reven in obrabljen križ, ki je bil prej last babice Constancie.^[6]

Sprevod je prečkal most in se usmeril proti pokopališču. Jožefmarija je, ločen od spremstva, spredaj hodil sam, kot edini sorodnik umrlega. Doma sta ostali mati in sestra, ni bilo namreč v navadi, da bi ženski del družine hodil na pogořebe. Ob grobu so zmolili poslednji rezponzorij; nato pa je Daniel Alfaro na Jožefmarijevo prošnjo zmolil še enega.

Krsto so spustili v zemljo. Sin je vrgel prvo prgišče prsti. Grobar mu je izročil ključ, s katerim so zaklenili

krsto. Odpravili so se nazaj proti Logroñu in na poti, ko so prečkali most čez reko Ebro, je sirota premišljevala o svoji zapuščenosti. Z roko je segel v žep in izvlekel ključ od krste. Odločno, kakor da bi iz sebe iztrgal nekaj, kar bi lahko predstavljalo simbolično navezanost, nasprotujočo njegovi poklicanosti, je ključ vrgel v reko. **Čemu**, si je dejal sam pri sebi, **bi hotel hraniti ta ključ, ki zame lahko pomeni vezanost?**^[7]

Sledili so dnevi žalovanja in družinske intimnosti. Po naključju je bil ravno prvega decembra občinski popis prebivalstva. Najbrž ni dokumenta, ki bi na tako preprosto zgovoren način pričal o spremembi v domovanju Escrivájevih, kot je ravno podpis na tem občinskem obrazcu, v rubriki »glava družine«: »Dolores Albás, vdova po Escriváju.«^[8]

Kljub temu da je bila kot glava družine navedena vdova, je skrb za vse prevzel starejši sin, rekoč, da se bodo čez nekaj tednov, ko bo uspel v Zaragozi najeti stanovanje, preselili k njemu. Čez noč je na mladega bogoslovca padlo težko breme gmotnega vzdrževanja družine. Upi, ki jih je stavil na mlajšega brata, za čigar življenje je prosil Gospoda, da bi ga nadomestil, ker je sam nameraval postati duhovnik, so se razblinili. Sedaj je, bolj kot vlogo Santiagovega starejšega brata, moral prevzeti mesto očeta.^[9]

Preučil je svoj položaj. Bil je subdiakon in kot tak je imel obveznosti do Cerkve, med drugim to, da se v celibatu posveti božji službi. Ob vsem tem bi mu bilo mogoče pridobiti spregled od celibata. Le kdo bi se temu čudil glede na njegove nove obveznosti? Vendar pa se je kljub nedavni nesreči čutil notranje okrepljenega, nekako

bolj potrjenega v svojem poklicu. Njegovo brezmejno zaupanje v božjo previdnost je štelo ta problem za povsem razrešen. Če bi do očetove smrti prišlo pred subdiakonomat, mar si ne bi morda zastavil vprašanja, ali naj nadaljuje do duhovništva ali ne?^[10]___

Sedaj je kot protiutež tej novi družinski nemilosti pred seboj jasneje videl smisel svojega življenja in božjo roko, ki ga je spremljala skozi trpljenje. Preko bolečine so mu bile odvzete človeške vezi, gmotna sredstva in tisto, kar bi mu lahko predstavljalo oporo v prihodnosti. Pred njegovimi očmi so v sprevedu stopale mimo tri v Barbastru umrle sestrice, propad očetovega podjetja, gmotne stiske in osirotela družina na njegovih plečih. Vse to je sestavljalo del zgodbe njegove duše, ki jo je Gospod koval z udarci nemilosti v družinskem krogu:

Jaz sem vedno ljudem okrog sebe povzročal veliko trpljenja. Nisem izzival katastrof, ampak Gospod je, da bi udaril po meni, ki sem bil žebelj – odpusti mi, Gospod –, udaril enkrat po žeblju in stokrat po podkvi. In svojega očeta sem videl kakor poosebljenega Joba. Izgubila sta tri hčere, drugo za drugo v zaporednih letih, in ostala brez premoženja.^[11]

Gospod José je umrl izžet od dela in skrbi; od njega se je sin naučil nekaj, česar ne bo nikdar pozabil:

Videl sem ga trpeti z veseljem, ne da bi trpljenje pokazal navzven. In videl sem pogum, ki je bil meni v poduk, kajti kasneje sem tolikokrat čutil, da mi zmanjkuje tal pod nogami in da se svet podira name, kakor da bi bil stisnjen med dve železni plošči.

Ob teh lekcijah Gospodove milosti morda včasih nisem uspel ohraniti vedrosti, vendar redkokdaj [...].

Moj oče je umrl izčrpan. Na ustnicah je imel nasmeh in prav posebno prikupnost.^[12]___

Prepoznal je vlogo svojih staršev znotraj božjih načrtov in vzornost njunih kreposti. Lik gospoda Joséja – potrpežljiv in veder v težavah, samopozaben v služenju bližnjemu – je na svet način zrasel v sinovem spominu, ovit v nekaj več kot zgolj v sinovsko naklonjenost:

Logroño! je zapisal v pismu dne 9. 5. 1938. Nadvse intimni spomini: na tistem pokopališču počivajo posmrtni ostanki mojega očeta, ki so zame – zaradi mnogih razlogov – relikvije. Upam, da jih bom nekega dne odkupil.^[13]___

↗ Naslednje poglavje

↗ Nazaj na kazalo

[1] Iz pogovora, objavljenega v »La Gaceta del Norte«, Logroño, 28. 6. 1975, str. 3.

[2] V zvezi z okoliščinami smrti g. Joséja Escrivája prim. Álvaro del Portillo, *Sum.* 182; Javier Echevarría, *Sum.* 1891; Paula Royo, AGP, RHF, T-05379, str. 3. Vpis smrti v matičnem registru v Logroñu, oddelek 3, str. 586.

[3] Manuel Cenicerós o smrti gospoda Joséja pripoveduje: »Tistega dne je zamujal na delo in vodja mi je dejal, naj grem k njemu na dom, ki je bil takrat na Ulici Sagasta 18 (danes 12), ob križišču z Rúa Vieja, in videl sem, da je že v zelo slabem stanju, umrl pa je malo zatem« (prim. omenjeni pogovor, ki vsebuje nekatere napake).

[4] Santiago Escrivá de Balaguer y Albás, *Sum.* 7321.

[5] O tem dogodku in o njegovem globokem čutu za pravičnost: Ernesto Juliá, *Sum.* 4206. Prim. tudi Álvaro del Portillo, *Sum.* 183; Francisco Botella, *Sum.* 5616.

[6] Prim. *Zapiski*, št. 583.

[7] Navaja Álvaro del Portillo, *Sum.* 183; Javier Echevarría, *Sum.* 1893.

[8] Prim. Občina Logroño, popis prebivalstva z dne 1. decembra 1924 (skladno z *Občinskim statutom* z dne 8. marca 1924), vpisni obrazec št. 1579.

Tako so torej Escrivájevi zapustili hišo na Ulici Canalejas in se vrnili na Ulico Sagasta, ne v stanovanje v četrtem, ampak v drugem nadstropju.

[9] Zaradi razlike v starosti med bratoma – sedemnajst let – je moral Jožefmarija bedeti in skrbeti za Santiagovo vzdrževanje in

izobraževanje, za njegovo osebno in duhovno vzgojo, ter čez leta dajati nasvete njegovi družini. Prim. Álvaro del Portillo, PR, str. 22.

[¹⁰] »Očetovo smrt je prenašal z velikim zaupanjem v Gospoda in s srčnostjo duhá ter ob tem ni spremenil svoje odločitve za duhovništvo,« pravi ena od prič (prim. Francisco Botella, *Sum.* 5616); »Očetova smrt je še bolj potrdila njegovo poklicanost« (prim. Encarnación Ortega, PM, l. 32); msgr. Javier Echevarría pojasnjuje primer in okoliščine: »Še več, kot jasen dokaz božje previdnosti je razumel dejstvo, da je že prejel subdiakonatsko zavezanost, da vse življenje posveti Gospodu v celibatu, je štel za obveznost, od katere ni mogel odstopiti v tistem izrednem trenutku, čeprav je vedel, da bi mogel razmeroma enostavno pridobiti spregled, če bi bili za to izpolnjeni

nujni razlogi« (Javier Echevarría, PR, str. 216).

^[11] *Meditacija* z dne 14. 2. 1964. Prim. *Pismo* 29. 12. 1947/14. 2. 1966, št. 6; Álvaro del Portillo, *Sum.* 47 in 506; Esperanza Corrales, AGP, RHF, T-08203, str. 6.

Pomen tega ljudskega reka, ki ga uporablja ustanovitelj, je, da so vsakokrat, ko ga je Gospod udaril, da bi ga duhovno oblikoval, osebe v njegovi bližini, predvsem njegova družina, prejele še več udarcev; kar je bil posreden in zelo boleč način za oblikovanje njega samega.

Kot pravi msgr. Javier Echevarría:
»Kadar se je dotaknil teh vprašanj in drugih tegob, s katerimi se je moral soočati, je božji služabnik – navdan s hvaležnostjo do Gospoda – pravil, da ***so bili to kakor udarci s sekiro, s katerimi je moral naš Oče Bog obdelati deblo mojega življenja, da bi me počasi oblikoval po podobi***

Kristusa, ki jo je želel zame; govoril je tudi, kako je Gospod, da bi ga pripravil, udaril enkrat po žeblju in stokrat po podkvi, ker je tam najbolj bolelo. Naj se je izražal na tak ali drugačen način, je običajno dodal: Hvala ti, Gospod, ker si tako ravnal z menoj; in odpusti mi mojo trdoto, kadar nisem znal z dolžno rahločutnostjo slediti klicem, ki si mi jih takrat namenjal« (Javier Echevarría, PR, str. 1316).

^[12] *Meditacija* z dne 14. 2. 1964. Dne 28. septembra 1932 je zapisal:

Od včeraj nosim majhno razpelo s precej obrabljenim Kristusom, ki ga je moj oče (n. p. v m.) vedno imel pri sebi in ki je bil izročen njemu ob smrti njegove matere, ki ga je običajno uporabljala. Ker je to zelo reven križ in zelo obrabljen, si ga ne upam nikomur podariti, in tako bo sveti spomin na mojo babico (zelo pobožno do

***presvete Device Marije) in na
mojega očeta pomnožil mojo
ljubezen do križa (Zapiski, št. 829).***

Dva meseca pozneje, 27. novembra
1932, zapiše:

***Danes je osem let (!) od smrti
mojega očeta. Osem let, ki so kljub
mojim grehom bila nenehna
očetovska previdnost Boga do nas.
Tako mineva dan za dnem, vselej v
revščini, ko ne zaslužim dovolj za
naše vzdrževanje.***

**Fiat, adimpleatur, laudetur et in
aeternum superexaltetur
iustissima atque amabilissima
Voluntas Dei super omnia. Amen.
Amen (Zapiski, št. 880).**

^[13] P 572, 9. 5. 1938.

Andrés Vázquez de Prada

© Fundación Studium

.....

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
sl-si/article/7-smrt-gospoda-joseja/](https://opusdei.org/sl-si/article/7-smrt-gospoda-joseja/) (10.
Apr. 2025)